

TEMA TALLINN

Foto: Christel Rosenberg

Musikavdelningen vid Tallinns huvudbibliotek.
Foto: Christel Rosenborg

FASTA AVDELNINGAR

- 3. Redaktörens ruta
- 3. Ordföranden har ordet
- 7. Biblioteksstafetten

I DETTA NUMMER

- 4-6. IAML-konferens i Tallinn, juli 2003
- 8. forts. IAML-konferens

MUSIK
BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksförbundet
Svenska sektionen av IAML,
www.muslib.se/smbf

Distr: Pia Shekhter, Musik- och teaterbiblioteket vid Göteborgs universitet, Box 210, 405 30 Göteborg
ISSN 0283-104X

Redaktör: Åsa Wilén, Piteå stadsbibliotek,
Box 721, 941 28 Piteå
Tel. 0911-968 07
e-post asa.wilen@kf.pitea.se

Prenumerationer inkl. medlemskap:
enskilda 200:-, institutioner 300:-
Postgiro 65 21 22-3

Layout:
Johan Ögren

Så har det varit IAML-konferens igen, den här gången i Estlands vackra huvudstad Tallinn. En av våra medlemmar som var där var Christel Rosenborg, från Solna stadsbibliotek, och hon delar i detta nummer med sig av sina upplevelser och nyvunna kunskaper till oss andra. Tack Christel. Jag skulle själv ha varit med på den konferensen om det inte varit för att jag bytte jobb strax innan den ägde rum. Inte utan att man grämer sig lite. Eftersom jag nu arbetar som barnbibliotekarie tyckte jag det var särskilt intressant att läsa om Heikki Poroilas föredrag "Barn i musikbibliotek – underskattade och missförstådda". För nog är det en helt annan sak att svara på barns frågor än på vuxnas. Och idén att ha en särskild hylla med klassisk musik för barn – mycket spännande!

Ni har väl inte missat Michel Fingerhuts elektroniska Newsletter? Är ni med på IAML:s mailinglista så har ni fått meddelande om det. Just detta nummer tyckte jag var extra välmatat och intressant, med alla möjliga olika nyheter, t.ex. en om hur man i Kanada hoppas kunna hindra nedbantningen av musikutbildning i landet. Detta genom att visa att musik inte bara gör eleverna smartare, utan även ökar deras kognitiva och sociala utveckling.

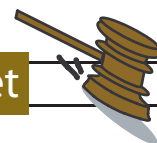
Läs mer på <http://mediatheque.ircam.fr/iaml/> (finns även som tjugisig PDF-fil).

I detta nummer fick vi inte plats med varken Pressklipp eller Nytt från styrelsen, men de återkommer förhoppningsvis i nästa nummer. Kom ihåg, jag är alltid lika tacksam för bidrag.

Och hör ni, ni kommer väl till SMBF:s årsmöte 2004!

Hälsningar Redaktören

Ordföranden har ordet

Ljuset kommer från öster

Det nummer av Musikbiblioteksnytt du håller i handen handlar om Tallinn, framförallt om IAMLs konferens i Tallinn 2003. Det borde även denna kria handla om, men mitt i konferensveckan kom tyvärr ett ryggsnitt och satte effektivt stopp för mitt deltagande, så mina minnen av Tallinn 2003 handlar mest om värktabletter.

Men jag har haft förmånen att besöka Tallinn tidigare. Första gången var i maj 1998 då jag som IAMLs president inbjöds till Nationalbiblioteket. Jag hade några fantastiska dagar och fick verkligen känna mig som en VIP, med studiebe-

sök, konserter och en resa till Tartu (som har Estlands äldsta universitet grundat av Gustaf Adolf) m.m.

Syftet med besöket var egentligen att träffa medlemmarna i den estniska musikbiblioteks-föreningen och tillsammans med dem och några inbjudna kolleger från Finland diskutera möjligheterna att hålla ett nordiskt-baltiskt musikbiblioteksmöte i Tallinn. Estlän-derna kom mangrant till mötet, 27 av föreningens dåvarande 28 medlemmar! Och entusiasmen var stor, allt tycktes vara möjligt! Vi fick bidrag från Nordbok och NOMUS och den 14 till 16 oktober 1999 samlades

över 110 deltagare i Nationalbiblioteket i Tallinn. För estlän-derna blev detta ett slags "trial run" inför det STORA mötet 2003, och allting gick som smort. Estlän-darna var lätta att samarbeta med, ord som "nej" och " omöjligt" tycktes de inte känna till. Deras uppfinningsrikedom, entusiasm och arbetsglädje var något alldeles utöver det vanliga. Estland är inget rikt land i konventionell mening, men deras mänskliga kapital uppväger på många sätt vardagens resursbrist. Ljuset kommer från öster!

Veslemöy Heintz

IAML-KONFERENS I TALLINN

6-11 JULI 2003

Christel Rosenborg
Solna stadsbibliotek

Tallinn

Tack vare Svenska musikbiblioteksförningens resestipendium kunde jag, tillsammans med Anneka Lewis, delta i IAMLs konferens i Tallinn 6-11 juli 2003. Som förstagångsdeltagare i en IAML-konferens ser man allt med stora ögon och blir överväldigad av allt som erbjuds. Konferensen i Tallinn var mycket välorganiserad, både till innehållet och till den yttre utformningen. De estniska arrangörerna tog vara på möjligheten att visa upp Tallinns bästa sidor med konferenspunkter ute på stan, samtidigt som man sett till att förlägga huvuddelen av konferensen till det centralt belägna Reval Hotel Olümpia med goda konferensutrymmen.

Staden Tallinn, med tusenårig historia, bjuder besökaren på ett rikt kulturarv. Från Domberget, stadens utsiktsberg, ser man bilden av en medeltida hansastad med kyrkor, stadsmur och försvarstorn. Numera är Gamla stan dock en helt turistanpassad stadsdel med ett myller av caféer, restauranger, uteserveringar, butiker och souvenirstånd i gränderna.

Många fina hus finns bevarade från hansatiden; rådhuset från 1400-talet med det vackra gotiska tornet, köpmanshus och ordensgilleshus med välbevarade fasader. I ett av dessa gilleshus, Svarthuvudenas brödrarskapshus, hade arrangörerna valt att lägga öppningsceremonin för årets IAML-konferens. I den ståtliga gillesalen samlades alla deltagarna, ca 300 från 30 olika nationer. Öppningsanförandet hölls av Ingrid Rüttel, Estlands Frist Lady. Ingrid Rüttel är musikvetare och har genom sitt mångåriga gedigna forskningsarbete starkt bidragit till dokumentationen av estnisk folkmusik. Hon framträdde även senare under konferensen med ett eget föredrag. En lämplig musikalisk inramning utgjorde Cantores Vagentes, ensemble för tidig musik, som med underbart spröd klang spelade efter öppningsanförandet och under det därpå följande minglet. Vid minglet insåg jag betydelsen av de estniska snittarna. Under hela konferensen i Tallinn behövde man aldrig vara hungrig. På alla mottagningar fanns det snittar, stora och små, med ost, pastej, keso, gurka, ägg, skaldjur, laxrom mm, och i kaffepauserna fanns det snittar som såg ut som wienerbröd men som innehöll korv eller surkål eller annan överraskning. Allt var välsmakande.

IAML

En IAML-konferens är uppbyggd så att det under konferensdagarna oftast pågår flera föredrag, seminarier

och möten samtidigt och att man väljer att lyssna på de anföranden som mest berör det egna arbetsområdet. Det finns också Plenary sessions och Information session där det är meningen att alla deltagare samlas på en gång. För mig som kommer från ett folkbibliotek var det naturligt att bevaka allt där Public Library förekom. Folkbiblioteksdelen är ännu inte särskilt dominerande inom IAML, så jag fick anledning att ta del av mycket annat inom musikbiblioteksområdet. Som t. ex jämförelser mellan olika länders copyrightlagstiftningar, dokumentation om orgeltabulatur i Polen, utbildning av musikbibliotekarier i Tyskland, musikikonografi på svenska dalmålningar och andra väggbonader, presentation av arbetet med den nya sibelius-utgåvan, elektroniska musiknätverk och mycket mera. Här följer några fördjupningar:

Den första konferensdagen inleddes med Information session och en nyhet för i år var att det fanns en Information update med korta presentationer av pågående projekt. Under denna punkt redogjorde bl.a. Ruth Hellen från Storbritannien om projektet "Disability provision, a website for music libraries" där man bl.a. arbetar med musikerapi vid psykiska besvär, storstiltsnoter för synskadade och dyslektiker, enhandsnoter för rörelsehindrade och videos för hörselskadade. Den andra folkbiblioteksrepresentanten under Information update var Kirsten Voss-Eliasson från Danmark. Hon berättade om det pågående projektet att öka folkbibliotekens deltagande i IAML. Som det nu är kommer endast 10-15% av alla IAML-medlemmar från folkbibliotek. När allt fler folkbibliotek börjar med musikutlåning och antalet lån av musikmedia ökar måste musikbibliotekarier på folkbibliotek ha närmre kontakt med varandra och dela med sig av sina erfarenheter.

Estnisk musik

Eftersom Estland är en nation med stark musiktradition kändes det naturligt att delta i de seminarier som från olika utgångspunkter satte fokus på estnisk musik. Commission on Audio-Visual Materials presenterade under rubriken "Sound recording in Estonia" tre föredrag.

Nr 1, var Avo Kartul från universitetsbiblioteket i Tartu som höll ett föredrag med rubriken "How Estonian classical music recordings disseminate worldwide". Det handlade till stor del om problemen med att sprida estniska skivinspelningar och bristen på distributionskedjor. Han lyfte fram det historiska faktum att det under Sovjettiden fanns endast ett skivbolag, Melodija, som ombesörjde inspelning, pressning, distribution och försäljning för hela Sovjetunionen. Varje delstat hade sin egen studio

och skivfabriker fanns i varje region. Estlands musik framställdes i Riga. När den sedan distribuerades blev den kvar i den baltiska regionen. Ingenstans i Sovjetunionen, inte ens i Moskva fanns det ett brett sortiment av Melodijas produktion, vilket innebar att estniska kompositörer saknade möjlighet att bli kända i andra delar av Sovjetunionen. Detta menar Avo Kartul, är en stark bidragande orsak till att det ännu i dag inte finns några bra distributionskanaler för klassiska musikinspelningar som producerats i Estland.

Nr 2, var Marik Jaagumägi från Nationalbiblioteket i Tallinn som gjorde en intressant översikt av dirigenten Neeme Järvis karriär och skivinspelningar och hans roll som marknadsförare av estniska kompositörer såsom Arvo Pärt och Eduard Tubin.

Nr 3, var Doug Maskew från BBC Aberdeen Scotland. I övergången, från den föregående talarens innantilläsning på engelska med starka estniska idiom till nästa talares snabba, flödande, ordrika skotska, blev det tvära kast för auditoriets språköron. Med stor entusiasm gjorde han en översikt av inspelningar av Arvo Pärts musik under 45 år. Allt i från Melodija-inspelningarna från 60 och 70-talen som återspeglar Pärts musikaliska isolering i Estland, genom de banbrytande inspelningarna från 1980-talet för ECM-Tyskland, till hans position idag som en av de mest inspelade samtida kompositörerna. Doug Maskew diskuterade Pärts stora engagemang i många av de stora inspelningarna och redovisade sin undersökning av vad man kan finna i radioljudarkiv i Tallinn, London och Toronto beträffande alternativa versioner och arrangemang av Pärts musik. Han belyste även hur viktiga dessa arkiv är för musikkforskare och för kompositören själv. Med hjälp av talrika musikexempel kunde vi följa Pärts utveckling och hur hans tintinnabuli-stil, från 1976 helt kom att omforma hans musik.

Nästa stora block med fokus på estnisk musik presenterades på Plenary session I. Under rubriken "Traditional music in modern Estonian society" gjorde Ingrid Rüttel en exposé över den traditionella musiken i modern tid och framhöll, liksom flera andra talare, att sången är en del av nationens livsstil. För det estniska folket har sjungandet varit ett sätt upprätthålla ställningarna under yttre tryck och de välkända sångfestivalerna har kommit att bli en nationell identitet. Vi fick också se filmglimtar från sångfestivalerna

med den dynamiske Gustav Ernesaks som ledare.

Anu Kölar från Estniska musikaliska akademien höll ett föredrag med titeln "Folk hymns as a source of Cyrillus Kreek's composition". Cyrillus Kreek (1889-1962) hämtade sin inspiration från folkmelodier. Han transkriberade och spelade in folkhymner, såväl från

Manskör sjunger estniska folksånger. Foto: Anneka Lewis

estländare som från svenskar som levde på Estlands västkust och öarna. Kreeks opublicerade samlingar innehåller ca 500 variationer på folkhymner arrangerade för kör. Det är anmärkningsvärt att Cyrillus Kreeks arrangemang av hymner var okända för kyrkan och körer och publik under decennier. En orsak kan vara att han var en blygsam man, en annan att kyrkan under 20- och 30-talen var extremt konservativ och att arrangemang av folkhymner var både musikalisk och ideologiskt oacceptabla. Efter 1991 har Cyrillus Kreeks musik, inklusive hans arrangemang blivit populära bland körer och i kyrkan.

Precis lagom till denna konferens hade den nya utgåvan av Anthology of Estonian Traditional Music färdigställt. Alla konferensdeltagare fick var sitt exemplar av antologin som består av 3 cd plus ett fylligt texthäfte. Den nya utgåvan är en utvidgad version av den tidigare "Estonian folk song and Instrumental Music" som publicerades 1970. I den nya versionen är sångerna presenterade i sin helhet från den ursprungliga ljudupptagningen. Plenary session avslutades med att 8 män i traditionella kläder sjöng flerstämmiga estniska folksånger. Vi svenskar tyckte att de lät som de sjungande rövarna i Ronja rövardotter.

Folkbibliotek

Under rubriken Promoting the Public Music Library hade Public Library Branch samlat tre föreläsare.

Nr 1, var Marianne Horn från Gentofte bibliotekerne i Danmark som först pratade om www.musikbibliotek.dk. Detta är en nationell musikportal för allmänheten som presenterar cd-skivor, böcker mm som finns tillgängliga på danska bibliotek och där man också kan finna musikrelaterade artiklar och dagliga nyheter med fokus på den mindre kommersiella delen av musikutbudet. Sedan 2002 har biblioteksbesökare i hela landet kunnat söka och ladda ner musik kostnadsfritt direkt från www.musikbibliotek.dk till sina datorer. I Danmark är det lagligt att för biblioteken hantera strömmande media vilket måste ses som en innovation i Europa. Det danska sättet att se på biblioteksservice till allmänheten där alla biblioteksmedia har lika stort värde är oerhört inspirerande att försöka arbeta för i Sverige och andra länder.

Hon fortsatte sedan att presentera ”Toolbox: a web site presentation from the Danish web site <http://www.musikbibliotek.dk/toolbox>” en nationell internet-service för alla bibliotekarier som arbetar med musik på folkbibliotek. Fr o m 2003 är det obligatoriskt att ha en musikavdelning på alla danska folkbibliotek. För att ta vara på den kompetens inom musikbiblioteksfrågor som redan finns, har man konstruerat ett intranät som syftar till att vara ett redskap i det dagliga arbetet med bibliotekens musikmedia. Toolbox är en blandning av virtuell referensbok och dynamiskt nätverk med fokus på att utveckla färdigheter, utbyta erfarenheter och bevara kunskaper. Det tog 6 månader att tillskapa Toolbox. 12 bibliotek var involverade och danska staten har skjutit till pengar. I den färdiga ”toolboxens” idé ligger att besökarna på sidorna är aktiva bidragsgivare med synpunkter och egna erfarenheter.

Nr 2, var Heikki Poroila från Vantaa stadsbibliotek, Finland. Han pratade entusiastiskt om ”Children in music library: underestimated and misunderstood”. Vad han ville belysa var att det inte är enkelt med musikservice till barn på bibliotek och hans anförande bestod till stor del av frågor.

Heikki Poroila i samtal med musikbibliotekarie vid Tallinns huvudbibliotek. Foto: Anneka Lewis

Han frågade efter definitioner: vilka är barn eller vad menas med barnvisor i en värld där barndomen drastisk har förkortats? Barnens föräldrar väljer skivor till barnen. Men vad vill barnen själva ha. Det är inte åldern som bestämmer valet av skivor utan livsstilen. Ska vi ha traditionella barnvisor på biblioteket? Är det inte istället

6 Musikbiblioteksnytt nr. 1 2004

bibliotekets uppgift att fånga upp nyskriven musik för barn, utan att snegla på vad skivindustrin marknadsför och att ansvara för musikaliska överraskningar.

Vad är kvalitet för barn och hur ska man definiera kvalitet. Musiken, texterna, framförandet måste ses som en helhet. Man får aldrig underskatta dålig kvalitets inverkan på barn. Vem gör eller borde göra urvalet? Finns det någon klassisk musik för barn? Gör biblioteken tillräckligt mycket för att hitta alternativ till popmusik och skapa en positiv attityd till klassisk musik. Heikki anser att barnmusik ska lånas ut från musikavdelningen och det ska finnas en särskild hylla med klassisk musik för barn där det inte bara finns Saint-Saëns.

Tilläggsas bör att vi måste möta frågan om våra egna attityder, vår egen skicklighet och kompetens. Det tycks som om arbete med och för barn inte är så populärt bland musikbibliotekarier. Ofta hänvisas frågorna till barnavdelningen. Detta är ingen bra situation. Det behövs ett nytt synsätt på att barnen är en lika viktig målgrupp som andra i samhället.

Nr 3, var Ole Bisbjerg, Stadsbiblioteket, Århus vars anförande handlade om ”The Music Library in the digital age: new media, new roles, new challenges”. Han tecknade först en bakgrund där han visade på att produktion, distribution och användning av kulturella medier kraftfullt har förändrats. Analoga, fysiska medier såsom tryckta böcker och tryckta noter ersätts idag ofta av digitala medier, vilka med lätthet och på ett prisvärt sätt kan distribueras av olika nätverk. Den digitala informationen är inte begränsad till ett viss fysiskt format och kan användas och återanvändas i olika mediatyper utan att bli skadade eller förändrade. Dessa nya medier, tillsammans med utvecklingen av datorer och nätverk skapar en grund för konvergens mellan medier och maskiner. T.ex. är din telefon är inte längre bara en telefon utan också en kamera, diktafon, musikspelare.

Han fortsatte med att redogöra för hur den nya mediasituationen, i synnerhet musikmedias, särskilt påverkar bibliotekens roll i samhället. Den traditionella närheten till fysiska medier håller på att övergå, för att, i det långa loppet, ersättas av virtuell presentation av digitala medier genom öppna och stängda nätverk. Nya svårigheter dyker upp beträffande copyright och olika användning av digitala mediapublikationer. Biblioteken kommer ha svårigheter att möta efterfrågan om kvalitet och mångfald i utbudet: publikationer på nätet kan oftare kontrolleras av producenten som kan besluta om vem som får köpa nya produkter och när produkterna kan köpas.

I anslutning till dessa nya utmaningar ställde han avslutningsvis några frågor: Har biblioteken tillräckligt stark köpkraft för att få tillgång till strömmande media? Ska biblioteket nöja sig med att bara vara ett gott alternativ till det senaste inom informationsteknologin och en plats för icke-kommersiella publikationer? Vem ska betala?

Artikeln fortsätter på sidan 8

Musikhögskolan och fågelsången

Pia Shekhter

Från Värmlands djupa skogar har vi nu förflyttat oss till Sveriges västkust och Göteborg. På den pittoreska adressen Fågelsången 1 ligger "Artisten" – huset för musik och teater. Här samsas Musikhögskolan, Teaterhögskolan (med musikalutbildning) och Operahögskolan. I huset finns en stor offentlig verksamhet i form av konserter, teaterföreställningar, föreläsningar etc. Här anordnas också festivaler i ny musik, stråkpädagogdagar, orgelakademier och mycket mer. Artisten ingår i universitetets campusområde, bakom Götaplatsen, i centrala Göteborg. Ett stenkast från Artisten ligger Institutionen för musik- och filmvetenskap. Musikhögskolans bibliotek, som ligger i anslutning till Artistens vackra entréhall, ger service till dessa institutioner, alla knutna till Göteborgs universitet.

Musikhögskolan i Göteborg (www.musik.gu.se), GMH, utbildar musikalärare, musiker, kyrkomusiker och kompositörer. Dessutom ges magisterutbildningar i musikalisk gestaltning och musikpedagogik samt mängder med enstaka kurser, varav en del erbjuds utomstående i form av fortbildning.

Musikhögskolan hör till den konstnärliga fakultet vid Göteborgs universitet, som bildades 1999 – unik i Sverige. Skolan grundades 1916 på initiativ av Wilhelm Stenhammar som "Göteborgs Orkesterskola" med nära anknytning till Göteborgs Orkesterförening. Från 1954 kallades den Göteborgs Musik-konservatorium och 1971, efter förstatligande, Musikhögskolan i Göteborg. År 1977 genomfördes en svensk högskolereform, vilken fick till följd att musikhögskolan kom att ingå i Göteborgs universitet. Under 1980-talet skedde en expansion med fler genrer och instrument inom lä-

rarutbildningen. Så småningom kom också musikerutbildning inom den så kallade afroinriktningen. Vid denna tid fick GMH även diplomutbildning. En studio för elektroakustisk musik byggdes upp: Lindbladsstudion. Musikhögskolan utvecklade, tillsammans med musikvetenskapen, den för Göteborg speciella konstnärligt-kreativa varianten av forskarutbildning där avhandlingarna, vid sidan av textdelen, också kunde innehålla cd-skivor, notutgåvor eller en konsert.

Efter att ha funnits utspridd på åtta olika adresser flyttade GMH 1992 in i de ändamålsenliga lokalerna i Artisten. Samarbetet med andra konstnärliga institutioner har intensifierats och nya centrumbildningar tillkommit, nämligen Centrum för musikermedicin och Centrum för ny musik. Musikhögskolan fokuserar också på mångkultur och har startat en särskild världsmusikutbildning. Dessutom har GMH projekt i Sydafrika och på Västbanken/Gaza med stöd från Sida. En ökad internationalisering märks påtagligt med student- och lärarutbyte inom Erasmus och Nordplus. I sammanhanget bör också nämnas GOArt, Gothenburg Organ Art Center, med alla internationella kontakter. Den senast tillkomna utbildningen är SNOA, Swedish National

årig påbyggnadskurs i orkesterspel som kan sägas sluta cirkeln från Stenhammars orkesterskola.

Musikhögskolans bibliotek är alltså det gemensamma biblioteket i Artisten för studenter och anställda vid Musikhögskolan, Operahögskolan, Teaterhögskolan samt Institutionen för musik- och filmvetenskap. Samlingarna består av litteratur, noter, fonogram, videofilmer, tidskrifter och dagstidningar. Dessutom finns en stor samling pjäsmanus. I biblioteket finns också uppsatser och examensarbeten författade av studenterna samt inspelningar från konserter inom ramen för Artistens säsongsprogram. Slutligen hittar man informationsmaterial om kurser, tävlingar och festivaler liksom program från olika orkestrar, operahus och teatrar. Biblioteket kan erbjuda lyssnarplatser, ett fåtal läsplatser och ett grupprum med möjlighet att titta på video och dvd. Tack vare universitetsbibliotekets abonnemang finns möjlighet att göra informationssökningar i viktiga databaser på Internet, såsom Grove Music Online, RILM, ArtikelSök med flera. På biblioteket arbetar Birgitta Eriksson, Inger Jullander, Ingemar Sörenson och undertecknad. Sedan ett par år katalogiseras, förutom böcker, även noter i Libris. Det lokala systemet är Mikromarc.

Efter denna presentation tar jag tillfället i akt att hälsa alla hjärtligt välkomna till IAMLs konferens 2006 i Artisten! Nu är det dags att överlämna stafettpippen. Bekvämt som jag är masar jag mig över Götaplatsen och lämnar den till min vördade kollega Boel Enbågen på Stadsbiblioteket.

Orchestra Academy, som startade 2003 i samarbete med Göteborgs symfoniker och GöteborgsOperan. Detta är en två-

Forts. från sidan 6

Hur prioriterar vi under en övergångsperiod. Hur lång tid får den ta? Hur försäkras vi digitala medier och publikationer mot missbruk?

Public Libraries Branch hade ett särskilt möte under besöket på Huvudbiblioteket i Tallinn. Mötet leddes av Kirsten Voss. Här presenterade hon sin idé att bilda en IAML-toolbox för folkbiblioteken för att olika länders kunskap och erfarenhet ska kunna dokumenteras och ligga till grund för en kunskapsbank. I anslutning till hennes förslag har IAML Council godkänt att det bildas en arbetsgrupp för detta projekt, vilken konstituerades under mötet.

Tallinns stadsbibliotek är inrymt i gammalt ryskt palats med många vackra salar. Vi blev väl mottagna och bjöds på en rundvandring. Mycket stolta var de över ett rum med gamla böcker och de hade plockat fram de äldsta och vackraste volymerna till beskådande. Detta rum var inte öppet för allmänheten. Vi besökte självfallet musikavdelningen som var nyrenoverad och invigdes för ett och ett halvt år sedan. I Estland är det inte tillåtet att låna ut fonogram, utan man får lyssna på plats.

Utflykt

Onsdag eftermiddag var vikt för utflykter. Jag valde en

Urmas Sisask i sitt musikplanetarium. Foto: Christel Rosenberg.

utflykt med den spännande titeln ”Scenery, sounds and the starry sky”. I beskrivningen utlovades en längre naturpromenad i Estlands skogs- och myrmarker samt ett besök hos den estniska tonsättaren Urmas Sisask i hans ”Musikobservatorium”. Sisask, född 1960 är en av Estlands mera framträdande yngre tonsättare. Han är mycket mångsidig och skriver kammarmusik, körmusik

och pianomusik. Att besöka hans musikobservatorium var en mycket speciell upplevelse. Han välkomnade oss iklädd en huvudbonad av grenar och mossor, som kommit direkt ut de djupa skogarna. Vi fick sedan tränga ihop oss i ett observatorietorn kring ett gammalt mahognypiano från Riga med kosmiska tecken målade på framsidan. Runt väggarna fanns planscher med galaxer och stjärnbilder uppsatta. Sisask förkunnade sin teori om att hans musik kommer från en högre osynlig verklighet. Han skapar inte, han får sin kraft från naturen och stjärnorna. Sedan spelade han för oss. För varje stycke pekade han på just den galax eller stjärnbild som inspirerat till just det stycket. Sisask musik är mycket njutbar. Jag är inte säker på att jag uppfattade skillnaderna i galaxernas inflytande på de olika pianostyckena, och det kanske inte heller var meningen. Men stämningsfullt var det, och himmelsk vackert, i synnerhet när han släckte ljuset och väggarna glittrade av fluoroscerande stjärnbilder som han klistrat upp själv (2000 st). Skogs promenaden som sedan följde företogs i hållande ösregn.

Konserter

Vi bjöds på två konserter under konferensen i Tallinn. Den första var en sommarkonsert i Niguliste-kyrkan med gränsöverskridande musik för trumpet, rockgitarr och orgel. Kyrkan som återuppbyggts efter kriget används nu som konsertlokal och museum för kyrklig konst. I pausen beundrade vi den kända målningen ”Dödsdanser” av lübeckmästaren Bernt Notke (som gjort S:t Göran och draken i Storkyrkan i Stockholm).

Den andra konserten i Kaarli kirik med Estniska filharmonins kammarkör (EPCC) under ledning av Paul Hillier var veckans musikaliska höjdpunkt. EPCC är en av Estlands förnämsta körer och repertoaren vid denna konsert bestod av verk av tonsättare från länder kring Östersjön. Allra vackrast klingade Per Nörngaards ”Winter hymn”. Efter konserten i Karlskyrkan hade Nationalbiblioteket öppnat sina dörrar för konferensdeltagarna. Nationalbiblioteket, färdigställt 1993, är en postmodernistisk byggnad i kalksten, trä och glas. Musikavdelningen är belägen högst upp i byggnaden och omgiven av en ballustrad som lämpade sig alldeles utmärkt för mingel och samtal.

Det kändes mycket positivt att komma från folkbibliotek på en IAML-konferens där det finns biblioteksarbetare från så många olika typer av bibliotek. Jag håller helt med Kirsten Voss; vi måste bli fler i IAML från folkbibliotek. Det ligger ett oerhört stort värde i internationella erfarenheter och gränsöverskridande möten. Parallellt med att man utvecklar virtuella nätverk och samarbeten måste möjligheten till mänskliga möten upprätthållas och utvidgas. Efter denna konferens är jag väldigt motiverad att verka för aktivare folkbiblioteksengagemang inom SMBF och tillskapa en idébank för musik på svenska folkbibliotek som sedan kan gå vidare till den projekterade toolboxen inom IAML.

Läs mer om IAML på <http://www.iaml.info>